

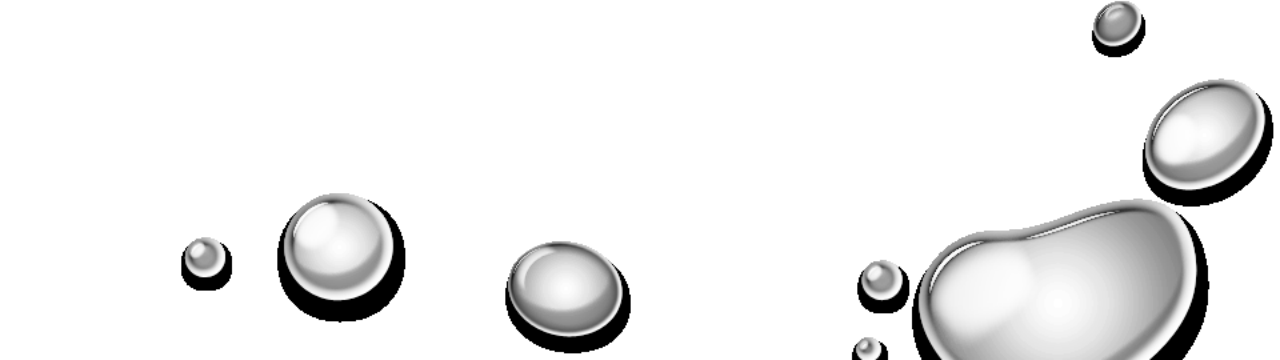

BIG FIVE

DENISA DENGLEROVÁ

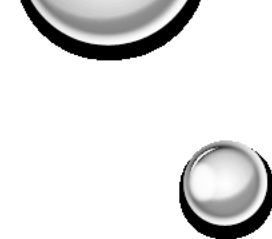
TAXONOMIE V PSYCHOLOGII OSOBNOSTI

- OBECNĚ PROBLEMATICKÁ
  - NEJASNÁ VÝCHODISKA, PROPOJENOST, PŘEKRYVY...
  - NENÍ ŽÁDNÁ JEDNOTNĚ AKCEPTOVANÁ, KTERÁ BY ZAHRNOVALA KOMPLETNÍ POPIS VLASTNOSTÍ OSOBNOSTI (ABSTRAKCE, MNOHOST)
  - DÍLČÍ TAXONOMIE MOHOU VYPLÝVAT Z KONKRÉTNÍCH TEORIÍ OSOBNOSTI
-

LEXIKÁLNÍ PŘÍSTUP K VYMEZOVÁNÍ RYSŮ

- ZALOŽEN NA PŘEDPOKLADU, ŽE NEJVÝZNAMNĚJŠÍ INDIVIDUÁLNÍ DIFERENCE JSOU KÓDOVÁNY V PŘIROZENÉM JAZYCE V PODOBĚ JEDNOTLIVÝCH SLOV
- PSYCHOLOGICKÁ ANALÝZA OSOBNOSTNÍCH DESKRIPTORŮ V PŘIROZENÉM JAZYCE
- GALTON, KLAGES, ALLPORT NEBO ODBERT
- PŘÍSTUP K OSOBNOSTI JE VELMI ŠIROKÝ
- JDE O TO VYMEZIT JAKO VÝCHOZÍ MATERIÁL PRO TAXONOMICKÝ SYSTÉM LEXIKÁLNÍ INDEX TERMÍNŮ VYJADŘUJÍCÍCH POPIS RYSŮ OSOBNOSTI

ČAS NA TEST

POSTUP LEXIKÁLNÍ ANALÝZY

- VE SLOVNÍKU PŘÍSLUŠNÉHO JAZYKA SE VYBEROU VŠECHNY TERMÍNY POPISUJÍCÍ CHOVÁNÍ A PROŽÍVÁNÍ JEDINCE
  - ODDĚLENÍ RYSOVÝCH TERMÍNŮ OD TERMÍNŮ, KTERÉ POPISUJÍ EMOCE, POSTOJE, CHARAKTERISTIKY ZE VNĚJŠKU ATD.
  - NA ŠKÁLÁCH POSUZUJÍ RESPONDENTI SEBE A JIM ZNÁMÉ OSOBY
  - JEJICH ODPOVĚDI JSOU PODROBENY FAKTOROVÉ ANALÝZE
  - ODVOZENÍ RŮZNÝCH MODELŮ OSOBNOSTI (BIG FIVE, BIG SEVEN)
-

BIG FIVE – DIMENZE (OCEAN)

- **OTEVŘENOST VŮČI ZKUŠENOSTI** (OPENNESS TO EXPERIENCE) – CITLIVOST NA PODNĚTY, OSOBY JSOU ZVĚDAVÉ, ORIGINÁLNÍ, KREATIVNÍ, INTELEKTUÁLNÍ.
- **SVĚDOMITOST** (CONSCIENTIOUSNESS) – KONTROLA PODNĚTŮ, JEDNÁ SE PŘEDEVŠÍM O SEBEKONTROLU, ORGANIZOVÁNÍ A REALIZOVÁNÍ ÚKOLŮ, OSOBY JSOU DOCHVILNÉ, SPOLEHLIVÉ, VÝKONNÉ, USPOŘÁDANÉ, CÍLEVĚDOMÉ.
- **EXTRAVERZE** (EXTRAVERSION) – ROZDÍLY V SOCIABILITĚ A AKTIVITĚ LIDÍ, OSOBY JSOU SPOLEČENSKÉ, KOMUNIKATIVNÍ, VÝMLUVNÉ, PŘÁTELSKÉ, TAKÉ SEBEJISTÉ, AKTIVNÍ, ENERGICKÉ, OPTIMISTICKÉ

BIG FIVE - DIMENZE

- **PŘÍVĚTIVOST** (AGREEABLENESS) – OCHOTA POMÁHAT DRUHÝM, TENDENCE DŮVĚŘOVAT DRUHÝM LIDEM, VYHLEDÁVÁNÍ SPOLUPRÁCE, LASKAVÉ A VLÍDNÉ CHOVÁNÍ K DRUHÝM. OSOBY S VYSOKÝM SKÓRE PŘÍVĚTIVOSTI JSOU PŘÍJEMNÉ, VŘELÉ, CITLIVÉ A VLÍDNÉ.
- **NEUROTICISMUS** (NEUROTICISM) – POPISUJE PROŽÍVÁNÍ NEGATIVNÍCH EMOCÍ, ZÁSADNÍM BODEM NEUROTICISMU JE TENDENCE PROŽÍVAT INTENZIVNĚ NEGATIVNÍ CITOVÉ STAVY JAKO SMUTEK, OBAVY, VINA, HNĚV. OSOBY, KTERÉ SKÓRUJÍ VYSOKO V NEUROTICISMU, JSOU ÚZKOSTNÉ A NÁLADOVÉ.

BIG SEVEN

- ŠESTIFAKTOROVÝ MODEL (V ČR POUŽÍVANÝ INVENTÁŘ) HEXACO PŘIDÁVÁ 6. DIMENZI **POCTIVOST-POKORA** – Zahrnuje opravdovost, čestnost, vyhýbání se chamtivosti, skromnost atd.
- SEDMIFAKTOROVÝ MODEL K BIG FIVE PŘIDÁVÁ
  - **POZITIVNÍ VALENCE** – extrémně pozitivní hodnocení člověka (vyjímečný, důležitý, velmi chytrý,...)
  - **NEGATIVNÍ VALENCE** - extrémně negativní hodnocení člověka (ďábelský, nemorální, všehoschopný, znechucující...)
  - spíše charakterové a hodnotové aspekty

NEPLĚST S VELKOU PĚTKOU Z OBLASTI ZOOLOGIE

